

Zpřístupňování informačních zdrojů včetně šedé literatury v Zeměměřické knihovně Jiří Drozda, Veronika Synková. Výzkumný ústav geodetický, kartografický a topografický

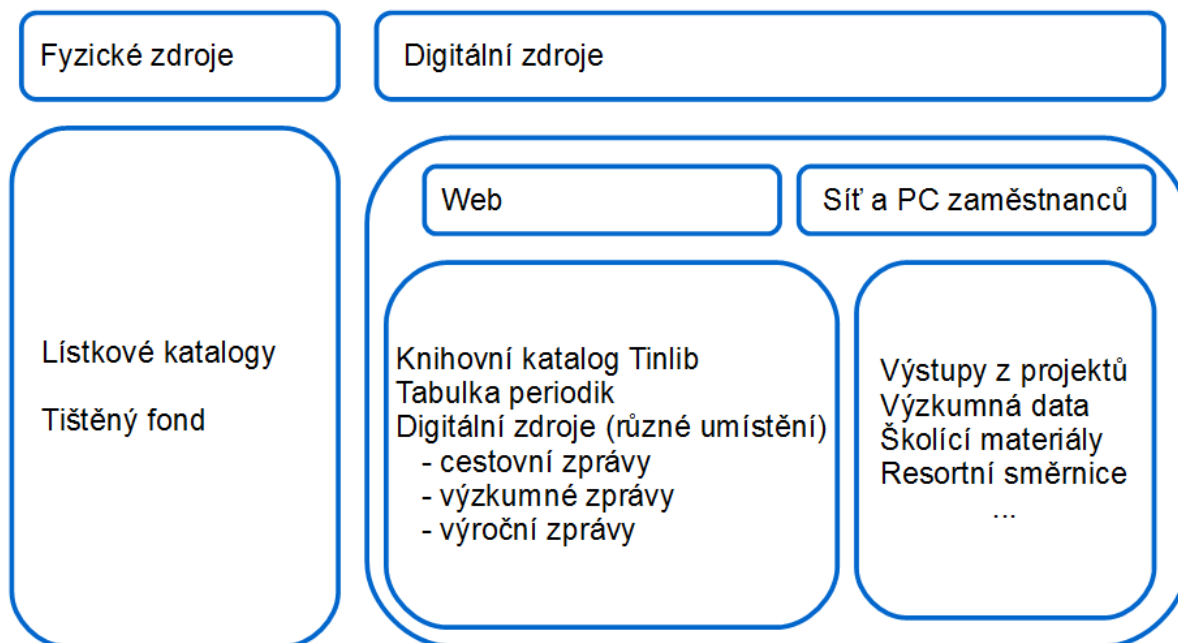
Zeměměřická knihovna využila přednastavenou verzi systému Invenio nejen pro svůj digitální repozitář, ale také jako řešení jednotného přístupu ke svým informačním fondům. Prostřednictvím Invenia je zajištěno vyhledávání a přístup do katalogu knihovny, článkové bibliografie, digitální knihovny Kramerius, k elektronickým informačním zdrojům, šedé literatuře a interním dokumentům. Invenio tedy slouží jako kompletní knihovní systém. Součástí příspěvku bude také představení modulu BibCirculation, který zajišťuje výpůjční knihovní služby. Zeměměřická knihovna je první, která tento modul v České republice využívá.

Klíčová slova: šedá literatura, INVENIO, BibCirculation, knihovní systém, digitální repozitář, Zeměměřická knihovna

Zeměměřická knihovna je nedílnou součástí Výzkumného ústavu geodetického, kartografického a topografického, v.v.i. (dále VÚGTK). Knihovna má díky svému fondu a specializaci na obory geodézie, geografie, geodynamiky, metrologie a katastru nemovitostí jedinečné a výlučné postavení v České republice, ale i v mezinárodním měřítku. Je zapojena do řady aktivit meziknihovní spolupráce a poskytování vědeckých informačních zdrojů z oblasti své působnosti. Její výjimečnost byla potvrzena i zápisem ochranné známky „Zeměměřická knihovna®“ (dále knihovna) do rejstříku ochranných známek vedeným Úřadem průmyslového vlastnictví České republiky. Knihovna shromažďuje ve spolupráci s rezortním úřadem Českým úřadem zeměměřickým a katastrálním (dále ČÚZK) odborné cestovní zprávy všech zaměstnanců rezortu ČÚZK, výzkumné zprávy, oborové předpisy a normy, rezortní směrnice, oborové zpravodaje a věstníky, sborníky z odborných konferencí a symposií.

Před několika lety hrozil knihovně zánik. Naštěstí se knihovna se svým unikátním oborovým fondem dokázala obhájit. Knihovna řešila otázku, jak se co nejefektivněji transformovat, aby mohla nabídnout svým uživatelům co nejlepší služby. Jednou z oblastí, kterou musela knihovna změnit, byla dostupnost informací o knihovním fondu a dalších informačních zdrojích. Dosavadní informační zdroje v knihovně byly roztržité. Evidenci knihovního fondu zajišťovaly lístkové katalogy. Část fondu byla zkatologizována také v knihovním systému Tinlib. Tento systém je však již zastaralý a nevyhovující. Seznam titulů online dostupných periodik, které knihovna předplácí, byly a stále jsou uvedeny pouze v tabulce na webových stránkách. Šedou literaturu (výzkumné, výroční zprávy a jiné materiály) mohli zájemci hledat na různých místech a různých úrovních vnoření na webu VÚGTK. Knihovna dále využívá knihovní systém Kramerius, ve kterém ukládá a zpřístupňuje digitalizované dokumenty. Kramerius představoval další oddělený systém, ve kterém bylo možné vyhledávat.

Vedle knihovního fondu a materiálů na webu shromažďuje VÚGTK ještě mnoho dalších materiálů v digitální podobě, které jsou dostupné pouze lokálně na síti nebo na počítačích zaměstnanců. Jedná se především o normy Českého úřadu zeměměřického a katastrálního, materiály z konferencí, analytické a metodické materiály, výzkumná data, propagační a školící materiály, výstupy z projektů, resortní směrnice apod.

Obr. 1 - Původní umístění informačních zdrojů

Knihovna tedy řešila dva problémy a to, že potřebuje jak knihovní systém tak digitální repozitář a že má k dispozici málo financí a kapacit. Z pohledu zachování svého výzkumu potřebuje VÚGTK, aby zaměstnanci měli k dispozici kvalitní knihovní fond a informační zdroje pro svůj výzkum. Následně se VÚGTK chce chovat otevřeně a sdílet výstupy výzkumu svých zaměstnanců.

V současné době při neustálých finančních škrtech měla knihovna z finančních důvodů problém s nákupem nového knihovního systému. Výsledkem byl problém evidovat nákupy knih, časopisů a dalších informačních zdrojů, stejně jako evidence čtenářů a výpůjček a omezená byla i možnost spolupráce s národními portály a umožnění vyhledání a následného zpřístupnění fondu pomocí Souborného katalogu či Jednotné informační brány. V současné době převládá v České republice použití komerčních knihovních systémů, které svojí cenou zpravidla přesahují možnosti VÚGTK. Open source knihovní systémy jsou prozatím málo rozšířené. U nás patří mezi nejznámější open source systémy Evergreen^[1] a Koha^[2].

Dalším problémem, který VÚGTK řeší, je, jak uchovat a zpřístupnit dokumenty a data z výzkumů. Do článků v časopisech, sborníků a případně monografií se dostává jen malá část toho nejzajímavějšího a nejvýznamnějšího. Vše ostatní včetně primárních dat zůstává skryto „v počítačích“ jednotlivých pracovníků či týmů. Zálohování dat je často pouze na pracovištích samotných. Jak dát vědět o svém výzkumu, jak sdílet primární data (výsledky

1 <http://open-ils.org/>

2 <http://www.koha.org/>

měření, podklady k analýzám apod.) a zároveň nepřijít o jejich autorství? Nejlépe skrze institucionální repozitář. S publikováním souvisí i řešení autoarchivace publikační činnosti, kterou též zajistí institucionální repozitář nejlépe v režimu open access. Jak zmínila Jindra Planková „v současnosti je nutné chápat iniciativu open access přístupu jako globální jev“ (Planková, 2007). Rosalia Ferrara zmínila již v roce 2007 na konferenci Inforum, že za open access nelze považovat pouze standardy a protokoly, které zajistí interoperabilitu a sdílení v celosvětovém měřítku, ale faktor sociálního růstu společnosti (Ferrara, 2007).

Neexistence institucionálních repozitářů vede často vědce k tomu, že se snaží sami si vybudovat jakýsi digitální archiv a ten pak šířit např. na CD/DVD nosičích, jak je to popsáno v případě osobního archivu Ing. arch. Jana Moučky (Vyčítalová, 2011). Prozatím VÚGTK řeší problém zveřejňování dat prostřednictvím svého webu. Toto řešení se ujalo v mnoha českých výzkumných institucích v předchozích letech a nadále pokračuje, příkladem je analýza zpřístupnění plných textů vědeckovýzkumných a technických zpráv na českých webových serverech (Vyčítalová, 2007). Toto řešení je však nekonceptní a neudržitelné jak z povahy rychlé proměnlivosti webových stránek, tak z pohledu problematického dohledání a sdílení.

Knihovna hledala řešení, které by zajistilo co nejširšímu okruhu uživatelů přístup k informacím o všech jejích informačních zdrojích z jednoho místa. Cílem bylo zpřístupnit informace o knihovním fondu, předplácených online zdrojích i zdigitalizovaných dokumentech uložených v systému Kramerius a šedé literatuře.

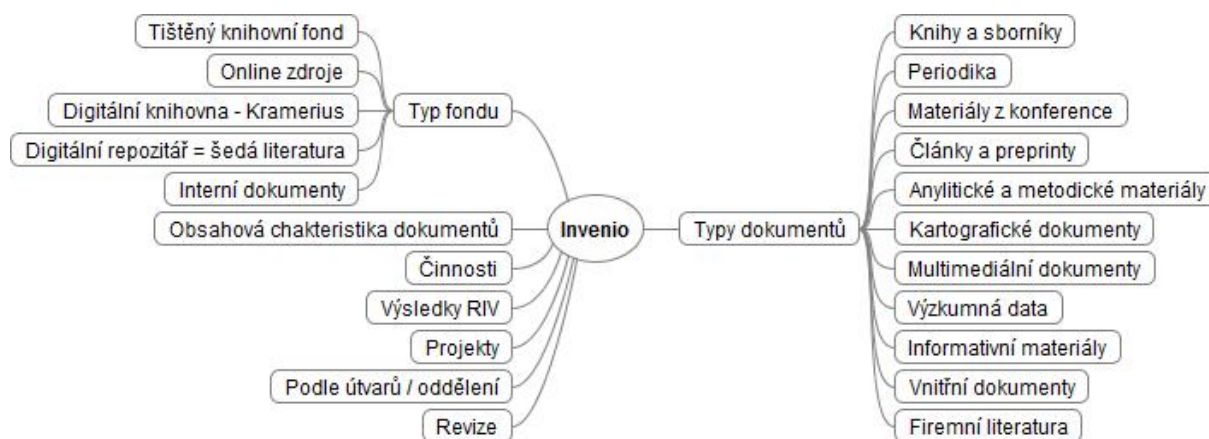
V roce 2011 byl VÚGTK osloven Národní technickou knihovnou (dále NTK) s žádostí předávání šedé literatury do Národního úložiště šedé literatury (dále NUŠL). Na podporu spolupráce s NUŠL nabízí NTK open source systém Invenio a metodiku pro ukládání, archivaci a zpřístupnění šedé literatury, kterou lze dále rozšiřovat. Systém Invenio má v sobě též modul knihovního systému, který je možné lokalizovat do českého prostředí.

Tato nabídka VÚGTK zaujala, protože stejně jako ostatní výzkumné organizace není zaměřena na rozvoj informačních technologií a procesů a není metodicky veden a podpořen v oblasti práce s vědeckými publikacemi a daty. VÚGTK stejně jako dalším veřejným výzkumným ústavům silně schází technologie a metodická pomoc, kterou poskytuje svým pracovištím například Akademie věd České republiky (AV ČR) prostřednictvím Knihovny AV ČR. Velké projekty, řešené KNAV, NK ČR a MZK jsou vzhledem ke své robusnosti a technické náročnosti pro tyto malé výzkumné instituce nejsou optimální. Základním požadavkem těchto institucí je jednotný a jednoduchý systém pro správu, dlouhodobé uložení a zveřejňování vědeckých informací a dat. Dalším požadavkem je technická a personální nenáročnost provozovaného systému. VÚGTK nemá kapacity na zajištění a údržbu více systémů = knihovní systém, repozitář publikační činnosti, digitální knihovnu a další.

NTK nabízí zdarma systém Invenio přednastavený pro zpracování šedé literatury jako jednu z forem spolupráce. (Pejšová, 2011) Takto přednastavený systém Invenio si může kterákoliv knihovna stáhnout ze stránek NUŠL a nainstalovat na vlastní hardware. K dispozici je též návod k instalaci. Dále si knihovna může systém Invenio upravovat dle vlastních potřeb. NTK též zajistila lokalizaci systému Invenio do českého jazyka. Dalším důležitým důvodem bylo, že je zajištěn stabilní vývoj. Vývoj systému Invenio zajišťuje Evropská organizace pro jaderný výzkum (CERN) sídlící v Ženevě. CERN disponuje týmem vývojářů, kteří rozvíjí systém Invenio, pravidelně vydává nové verze a má jasně definovaný rozvoj systému Invenio do budoucna. Ovšem nejvýznamnějším důvodem bylo, že v systému

Invenio je již zabudovaný knihovní modul, který je schopen zajistit všechny služby knihovny. Knihovna CERNU kompletně přešla na systém Invenio ze systému Aleph v roce 2012 bez omezení služeb.

Původní záměr využít systém Invenio jako knihovní systém a digitální repozitář se rozrostl na ideu, využít ho netradičně po vzoru discovery systémů jako jeden vyhledávací bod jak pro tištěný a zdigitalizovaný fond tak pro elektronické informační zdroje a produkci VÚGTK. Tento nápad knihovna zrealizovala následovně. Katalog tištěného fondu a článkové bibliografie převedla ze zastaralého systému TINLIB do systému Invenio. Tituly, které byly zdigitalizovány a jsou uloženy v systému Kramerius, byly revidovány a do jejich záznamů byly doplněny odkazy na digitalizované texty v Krameriovi. Řešíme také možnost importu záznamů pro online dostupné předplacené tituly časopisů. Prozatím byly doplněny záznamy volně dostupných oborových online časopisů. Začali jsme také se vkládáním produkce VÚGTK a to jak šedé literatury tak interních materiálů, ke kterým je omezen přístup.

Obr. 2 - Schéma jednotlivých sbírek v systému Invenio

Jak již bylo uvedeno, v systému Invenio jsou evidovány různé typy záznamů, které jsou blíže představeny v následujících ukázkách.

Především jde o záznamy dokumentů z fondu knihovny. Knihovna provedla konverzi bibliografických záznamů a záznamů jednotek, které měla uloženy v systému Tinlib, a importovala je do systému Invenio. Takto se podařilo importovat přibližně 40 000 záznamů monografií, 3 000 záznamů periodik a 148 000 záznamů článků. Postupně probíhá jejich kontrola s dokumentem v ruce. Předpokládáme, že největší množství záznamů bude zkontrolováno během plánované rekonstrukce knihovny. Pro vkládání nových bibliografických záznamů jsou připraveny katalogizační formuláře.

Informace
Diskuse (0)
Statistiky používání
Soubory
Jednotky

GPS handbook for professional GPS users

[Lekkerkerk, Huibert-Jan](#)

ISBN: 978-90-812754-1-5
Publikováno: Emmeloord: Geoinformatics, 2007
Rozsah: 211 s.
Typ publikace: Handbook

Záznam se nachází v těchto sbírkách:
[Typ fondu](#) > [Tištěný knihovní fond](#) > [Monografie](#)
[Knihy a sborníky](#) > [Knihy](#)

Obr. 3 - Náhled importovaného bibliografického záznamu pro monografii

Pokud byly u záznamů z Tinlibu připojeny jednotky, byly jejich záznamy také importovány do systému Invenio. Zobrazují se u náhledu vyhledaného titulu na poslední záložce s označením "Jednotky". Je-li uživatel přihlášen, může zadat požadavek na vypůjčení vybrané jednotky.

Informace
Diskuse
Statistiky používání
Soubory
Jednotky

GPS handbook for professional GPS users | Lekkerkerk, Huibert-Jan

Přírůstkové číslo	Knihovna	Sbírka	Umístění	Popis	Vypůjční doba	Stav	Termín pro vrácení	Možnost(i)
200800009	VÚGTK	-	50 482	-	4 weeks	-	-	<input type="button" value="Žádost"/>
200800010	VÚGTK	-	50 482	-	4 weeks	-	-	<input type="button" value="Žádost"/>

[ZOBRAZIT TITUL VE VÝPŮJČNÍM MODULU](#) [Podobné záznamy](#)

Obr. 4 - Zobrazení jednotek patřících k vybranému titulu

Dalším typem záznamů, které jsou prostřednictvím systému Invenio zpřístupněny, jsou online časopisy. Prozatím byly vloženy tituly volně dostupných online časopisů. Nyní hledáme vhodný způsob, jak naimportovat tituly online časopisů, které knihovna předplácí. V náhledu titulů online časopisů se zobrazuje odkaz na plný text.

Informace | Diskuse (0) | Statistika používání | Soubory | Jednotky

M@ppemonde

ISSN: 1769-7298
Publikováno: Montpellier: Maison de la géographie, 1986-
Frekvence vydávání (periodicita): 3x ročně
Typ publikace: elektronické časopisy

Plný text: <http://mappemonde.mgm.fr/>

Záznam se nachází v těchto sbírkách:
[Typ fondu](#) > [Online zdroje](#) > [Volně dostupné časopisy](#)
[Periodika](#) > [Periodika](#)

Obr. 5 - Záznam titulu online dostupného časopisu

Součástí naimportovaných bibliografických záznamů z Tinlibu bylo i několik titulů, které knihovna zdigitalizovala a zpřístupnila přes systém Kramerius. Záznamy byly revidovány a byl do nich doplněn mimo jiné také odkaz na digitalizovaný text v Krameriovi.

Informace | Diskuse (0) | Statistika používání | Soubory | Jednotky

Pozemková reforma: úřední věstník Pozemkového úřadu

Publikováno: Praha: Státní pozemkový úřad, 1920-1938
Rozsah: 19 sv.
Frekvence vydávání (periodicita): Periodicita není známa

Odkaz: <http://knihovna.vugtk.cz:8080/search/i.jsp?pid=uuid:c5b21496-6ed5-11e2-9fa8-08002795e402>

Záznam se nachází v těchto sbírkách:
[Typ fondu](#) > [Tiskový knihovní fond](#) > [Serióly](#)
[Typ fondu](#) > [Digitální knihovna Kramerius](#)
[Periodika](#) > [Periodika](#)

Obr. 6 - Ukázka záznamu s odkazem do systému Kramerius

Do Invenia jsme začali také vkládat šedou literaturu. Součástí záznamů šedé literatury bývají přiložené soubory s plnými texty, které je možné přímo z Invenia otevřít. Je-li potřeba přístup k plnému textu omezit, lze využít k tomu určené nástroje v systému Invenio dostupné při vkládání souborů s plnými texty. Pokud jsou tituly zároveň součástí fondu knihovny, mají kromě přiloženého souboru také připojenou jednotku.

Informace Diskuse (0) Statistika používání Soubory Jednotky

Cestovní zpráva ze zahraniční služební cesty do Estonska ve dnech 30.11.-3.12.2011: konference II CROBECO - Tallin

[Vrzalova, Lenka](#)

Publikováno: Praha: Český úřad zeměměřičský a katastrální, 2012
Rozsah: 7 s.

Odkaz: <https://knihovna.vugtk.cz/record/39530/files/11%20CROBECO%202011.pdf>; <https://knihovna.vugtk.cz/record/39530/files/11%20CROBECO%202011.gif?subformat=icon>; <https://knihovna.vugtk.cz/record/39530/files/11%20CROBECO%202011.gif?subformat=icon-700>

Záznam se nachází v těchto sbírkách:
[Typ fondu > Tiskový knihovní fond > Monografie](#)
[Obsahová charakteristika dokumentů > Zeměměřičství a katastr](#)
[Informační materiály > Cestovní zprávy - licence ČÚZK](#)
[Typ fondu > Digitální repozitář \(sedlá literatura\)](#)
[Činnosti > Katastr nemovitostí](#)

« 22 z 22
[Zpět na vyhledávání](#)
[Podobné záznamy](#)

Záznam vytvořen 2014-01-11, poslední změny 2014-09-26

Cestovní zpráva z konference II CROBECO 2011. Hodnotit tento dokument:

 (Ještě nerecenzováno)

- ⇒ Přidat do osobního košíku
- ⇒ Exportovat jako BibTeX, MARC, MARCXML, DC, EndNote, NLM, RefWorks
- ⇒ Editovat tento záznam
- ⇒ Správa souborů tohoto záznamu
- ⇒ Push via Sword

Obr. 7 - Záznam se sbírky šedé literatury s přístupným plným textem

System Invenio slouží knihovně i pro evidenci interních dokumentů. Přístupovat k záznamům těchto dokumentů mohou pouze oprávnění uživatelé. Ti po zobrazení záznamu vidí údaje o titulu a jsou-li jejich oprávnění dostatečná, mohou zobrazit i přiložený plný text.

OMEZENÉ

Informace Diskuse (0) Statistika používání Soubory Jednotky

Zápis č. 10/2014 z porady vedení: konané dne 23. 6. 2014

Publikováno: Zlaby: Výzkumný ústav geodetický, topografický a kartografický, 2014

Odkaz: https://knihovna.vugtk.cz/record/1925/6/files/PV%202014_10.pdf

Záznam se nachází v těchto sbírkách:
[Vnitřní dokumenty a fremní literatura > Vnitřní dokumenty > Zápisy v OVP ředitele](#)
[Podle útvarů / oddělení > Ředitel > Zápisy z OVP ředitele](#)
[Typ fondu > Interní dokumenty](#)
[Činnosti > Knihovna](#)

« 8 z 9 »
[Zpět na vyhledávání](#)
[Podobné záznamy](#)

Záznam vytvořen 2014-07-09, poslední změny 2014-10-08

Zápis č. 10/2014. Hodnotit tento dokument:

 (Ještě nerecenzováno)

- ⇒ Přidat do osobního košíku
- ⇒ Exportovat jako BibTeX, MARC, MARCXML, DC, EndNote, NLM, RefWorks
- ⇒ Editovat tento záznam
- ⇒ Správa souborů tohoto záznamu
- ⇒ Push via Sword

Obr. 8 - Záznam interního dokumentu s omezeným přístupem

Aby knihovna využila plně možností systému Invenio, aktivovala modul BibCirculation. V něm se rozhodla využívat všechny funkce spojené s výpůjčními službami - evidenci čtenářů, evidenci výpůjček (včetně výpůjček v rámci meziknihovní výpůjční služby), upomínek a objednávek výpůjček a rezervací. System Invenio disponuje také funkcemi pro akvizici. Jejich využití knihovna zvažuje v budoucnu.

Po otevření modulu BibCirculation a vyhledání záznamu určitého čtenáře, se knihovnici nabídnou základní údaje o čtenáři a stručný přehled o aktuálním počtu požadavků na výpůjčky, výpůjček a výpůjček MVS. Součástí přehledu je také historie výpůjček

a požadavků. K dispozici jsou funkce pro provedení výpůjčky, zadání nového požadavku na výpůjčku nebo pro zaslání e-mailu danému čtenáři.

SOBNÍ ÚDAJE

ID	3
Jméno	Drozda Jiří
E-mail	Jiri.Drozda@vugtk.cz
Telefon	226 802 349
Adresa	Ústecká 98, 250 66 Zdiby
Kategorie	zaměstnanec
Poznámky	Žádné poznámky

Nová výpůjčka
Nový požadavek
Nový požadavek MVS
Zaslat čtenáři e-mail

PŘEHLED POŽADAVKŮ, VÝPŮJČEK MVS WED OCT 8 12:49:47 2014

Požadavky na výp.	2	Další podrobnosti
Vypůjčky	3	Další podrobnosti
MVS	0	Další podrobnosti

HISTORIE

Požadavky na výp.	0	Další podrobnosti
Vypůjčky	0	Další podrobnosti
MVS	0	Další podrobnosti

Zpět

Obr. 9 - Záznam čtenáře se stručným přehledem stavu jeho konta

Pokud si chce čtenář vypůjčit určité dokumenty, knihovnice vyhledá jeho konto a vypůjčení provede zadáním přírůstkových čísel vypůjčovaných jednotek. Během procesu má možnost připsat k záznamu výpůjčky poznámky a ověřit názvy vypůjčovaných jednotek. Při vracení stačí uvést přírůstková čísla vrácených jednotek.

Prozatím knihovnice musí přírůstková čísla opisovat. Knihovna však zavádí označování svých jednotek QR kódy. Součástí QR kódu je i přírůstkové číslo. Knihovnici postačí nasnímat QR kód a přírůstkové číslo se načte do příslušného pole v Inveniu. Dále je v QR kódu obsažen název knihovny a odkaz na bibliografický záznam v Inveniu. QR kód bude sloužit tedy nejen pro evidenci výpůjček a vrácení vypůjčených dokumentů ale také jako zdroj základních informací o titulu a jeho vlastnictví.

INFORMACE O UŽIVATELI

ID	3
Jméno	Drozda Jiří
E-mail	Jiri.Drozda@vugtk.cz
Telefon	226 802 349
Adresa	Ústecká 98, 250 66 Zdíby
Kategorie	zaměstnanec

JEDNOTKA/Y K VYPŮJČENÍ - NAČTĚTE PŘÍRŮSTKOVÉ ČÍSLO/VÍCE PŘÍRŮSTKOVÝCH ČÍSEL POD SEBE

198900390
200600179
197002398

[Zpět](#) [Pokračovat](#)

Obr. 10 - Vypůjčení vybraných titulů čtenáři na základě přírůstkových čísel

Knihovnice může zobrazovat různé přehledy - např. seznam aktuálních výpůjček, seznam titulů s překročenou výpůjční dobou, přehled objednávek na výpůjčení a rezervaci. Vždy se jí nabízejí odpovídající funkce, které může v souvislosti s takovými záznamy využít.

Čtenář	Jednotka	Přírůstkové číslo	Vypůjčeno dne	Termín pro vrácení	Podloužení	Upomínky	Poznámky k výpůjčce	
Drozda Jiří	Aktualizace softwarového systému ústecké síť v Komořanech	198900390	2014-10-08	2014-11-07	0	0 - 0000-00-00	vi poznámky	Odeslat upomínku
Drozda Jiří	Concepts of network and deformation analysis	200600179	2014-10-08	2014-11-07	0	0 - 0000-00-00	vi poznámky	Odeslat upomínku
Drozda Jiří	Geodetické imerzenia pri ustanovkva majlin Loporudovania	197002398	2014-10-08	2014-11-07	0	0 - 0000-00-00	vi poznámky	Odeslat upomínku
Drozda Jiří	The information system of consvity development - the real estate recaster reform	198002341	2014-10-08	2014-11-07	0	0 - 0000-00-00	vi poznámky	Odeslat upomínku
Drozda Jiří	Městské podzemní síť. Rovinnění a geodetické zaměření	195400510	2014-10-08	2014-11-07	0	0 - 0000-00-00	vi poznámky	Odeslat upomínku
Drozda Jiří	Praktické roe nurovodstvo na urznozvedavimiu seti geodetickich zasech	199000005	2014-10-08	2014-11-07	0	0 - 0000-00-00	vi poznámky	Odeslat upomínku
Müller Tomáš	Optimalizace oravimetrické síť Studie	198200135	2014-10-08	2014-11-07	0	0 - 0000-00-00	vi poznámky	Odeslat upomínku
Müller Tomáš	Bookovskvi kral. geozrafickvi atlas - 1.100.000.ICD	200000146	2014-10-08	2014-11-07	0	0 - 0000-00-00	vi poznámky	Odeslat upomínku
Svoboda Veronika	Praktické roe nurovodstvo na urznozvedavimiu seti geodetickich zasech	198002116	2014-10-08	2014-11-07	0	0 - 0000-00-00	vi poznámky	Odeslat upomínku
Svoboda Veronika	Profilové zhušebni čs. síť astronomicko-oravimetrické nivelace	196201917	2014-10-08	2014-11-07	0	0 - 0000-00-00	vi poznámky	Odeslat upomínku

Obr. 11 - Přehled aktuálních výpůjček

Jméno	Jednotka	Knihovna	Umístění	Od	Komu	Datum požadavku	Akce
Drozda Jiří	Druživková měření a síť v oepozkij. seminál s mezinárodní ústavi ka 119. výročí založení stavební fakulty v Brně 2. 50. výročí osvození studia oopu geodacie a Lidstovraha - Brno 2-2-2000 - slovní referát	VÚGTK	K 50 660	2014-10-08	2015-10-08	2014-10-08 12:47:56	Smazat Vypůjčit die přir. č.
Drozda Jiří	Internet GIS - Distribuce geozrafickich informacion archivov for ma internet and access network	VÚGTK	49 917	2014-10-08	2015-10-08	2014-10-08 12:48:45	Smazat Vypůjčit die přir. č.
Svoboda Veronika	Liberickvi kral. geozrafickvi atlas ICD	VÚGTK	48 702	2014-10-08	2015-10-08	2014-10-08 13:04:42	Smazat Vypůjčit die přir. č.

Obr. 12 - Přehled objednávek na výpůjčky

Uživatel, který si zároveň zřídí přístup ke svému čtenářskému kontu přes webové rozhraní, může kontrolovat stav svého čtenářského konta online. Pokud nebyla překročena výpůjční doba, může prodloužit své stávající výpůjčky, případně může zrušit požadavky na výpůjčky titulů, o které již nemá zájem.

Vaše výpůjčky

Jednotka	Vypůjčeno dne	Termín pro vrácení	Akce
Praktičeskoe rukovodstvo po uravnovešivaniju setej geodezičeskich zaseček	2014-10-08	2014-11-07	Obnovit
Profilové zhuštění čs. sítě astronomicko-gravimetrické nivelace	2014-10-08	2014-11-07	Obnovit

[Obnovit všechny výpůjčky](#)

Vaše požadavky

Jednotka	Datum požadavku	Stav	Akce
Budějovický kraj : geografický atlas : 1:100 000 /CD/	2014-10-08	waiting	Zrušit
Liberecký kraj : geografický atlas /CD/	2014-10-08	pending	Zrušit

[Přehled historie výpůjček](#)

[Zpět na úvod](#)

Obr. 13 - Konto čtenáře se zobrazením aktuálních výpůjček a požadavků na výpůjčky

Vyhledá-li si uživatel záznamy, které si chce pro svoji vlastní potřebu uložit, aby se k nim mohl později vrátit, pracovat s nimi, vypůjčit si dané tituly, nebo s nimi jinak nakládat, může si takové záznamy ukládat a třídit do tzv. košíků. Košíky jsou tříděny do tématických skupin. Každá tématická skupina může obsahovat více košíků. K celému košíku nebo k jednotlivým titulům v něm lze přidávat vlastní poznámky.

Zobrazit košíky

Osobní košíky > Voda Zpět na naše košíky Vytvořit košík Upravit téma

Vodní stavby (4)

Vodní stavby Přidat položku Upravit košík Smazat košík

4 položky, zatím žádné poznámky
poslední aktualizace: 08 Říj 2014, 13:29

- O účincích poklesů povrchu v oblasti kamenouhelné na vodní stavby**
Praha: Matice hornicko-hutnická
[Úplný záznam](#) - [Přidat poznámku](#) Kopírovat jednotku Odstranit jednotku
- Využití vodní energie. I. díl: Základy využití vodní energie. II. díl: Stavby k využití vodní energie / Morozov, A. A.**
Praha: SNTL, 1954
[Úplný záznam](#) - [Přidat poznámku](#) Kopírovat jednotku Odstranit jednotku
- Mechanika kontinua ; 2. opr. vyd. / Brdička, Miroslav ; Samek, Ladislav ; Šopko, Bruno**
Praha: Academia, 2000
[Úplný záznam](#) - [Přidat poznámku](#) Kopírovat jednotku Odstranit jednotku
- Geodézie pro studijní obory: konstrukce a dopravní stavby, vodní stavby a vodní hospodářství ; 3. přeprac. vyd.**
Praha: ČVUT, 1975
[Úplný záznam](#) - [Přidat poznámku](#) Kopírovat jednotku Odstranit jednotku

[Přidat položku](#) [Upravit košík](#) [Smazat košík](#)

Export as BibTeX, DC, EndNote, MARCXML, NLM, RefWorks, RSS

Obr. 14 - Náhled košíku

Je-li uživatel přihlášen, systém ukládá dotazy, které spustil. Dotazy jsou v historii uchovávány 30 dní. Vybrané dotazy může uživatel použít pro nastavení alertních služeb. Výsledky pravidelně spouštěného dotazu jsou buď zasílány na zadaný mail nebo ukládány do zvoleného košíku.

Nastavit nové upozornění

Pokaždé, když budou při spuštění následujícího dotazu nalezeny nové záznamy, budete informováni (v závislosti na nastavení typu upozornění - mailem vs. košík).

DOTAZ: Hledávaný výraz: EuroGeographics
Sbírka: Informativní materiály

Jméno alertního upozornění:	<input type="text" value="EuroGeographics"/>
Frekvence spouštění dotazu:	<input type="text" value="týdně"/>
Odeslat e-mail s upozorněním?	<input type="text" value="ano"/> (pokud ne je nutné zadat koš)
Uložit výsledky v košíku?	<input type="text" value="- žádný košík -"/>
<input type="button" value="NASTAVIT UPOZORNĚNÍ"/> <input type="button" value="VYČISTIT ÚDAJE"/>	

Obr. 15 - Nastavení alertního dotazu

Knihovna sice využila systém Invenio, který pro šedou literaturu v rámci NUŠL provozuje NTK, ale pro své účely výrazně rozšířila jeho použití. Knihovna ukládá do Invenia nejen šedou literaturu ale i celou řadu jiných typů dokumentů včetně svého knihovního fondu. Některé záznamy odkazují mimo systém Invenio (Kramerius, online dostupné plné texty časopisů). Oproti přednastavené verzi, kterou dodává NTK, musela knihovna doplnit do své instalace Invenia řadu prvků MARC21, katalogizačních šablon a také upravit nastavení indexů pro vyhledávání a náhledů pro zobrazování bibliografických záznamů. Zásadním rozšířením byla aktivace modulu BibCirculation a funkcí pro výpůjční služby v tomto modulu. S tímto modulem prozatím v České republice neměla žádná jiná knihovna zkušenosti. Aktivace modulu BibCirculation představovala nutnost seznámení se s dostupnými funkcemi

pro evidenci čtenářů, zadávání výpůjček, objednávek na výpůjčky, vracení výpůjček a všech souvisejících nástrojů pro výpůjční systém. Souvisela s ní také potřeba lokalizovat modul do českého jazyka. Lokalizace byla poměrně časově náročná a ještě stále není dokončena.

Cílem knihovny jsou spokojení interní i externí uživatelé a vždy dostupné a přehledné informace o knihovním fondu, předplacených i volně dostupných online zdrojích a dalších informačních materiálech, které může knihovna uživatelům nabídnout. Svého cíle se knihovna snaží dosáhnout pomocí systému Invenio, který představuje jednotné rozhraní pro vyhledávání ve všech informačních zdrojích knihovny. Prostřednictvím Invenia knihovna zajišťuje také přístup k řadě plných textů, které jsou přiloženy k bibliografickým záznamům, nebo propojeny prostřednictvím odkazu v bibliografickém záznamu. Přístup k plným textům samozřejmě respektuje jak licenční práva u předplacených online zdrojů tak autorská práva a interní povahu informací, které jsou ukládány do sbírek pro šedou literaturu a interního ústavního repozitáře. Pomocí funkcí, které pro tyto účely Invenio nabízí, jsou odlišena přístupová práva různých uživatelských skupin.

Další významnou funkcí, kterou Invenio v knihovně plní, je zajištění výpůjčních služeb. Knihovnice má dostupné všechny potřebné funkce pro evidenci čtenářů, výpůjček a k souvisejícím informacím a nástrojům. Registrovaný uživatel má po přihlášení do svého konta přehled o svých výpůjčkách a objednávkách. Má možnost využít také historii dotazů, které zadal, ukládání vybraných záznamů do košíků nebo nastavení vybraných dotazů tak, aby ho pravidelně informovaly o nových záznamech souvisejících s tématikou, o kterou se uživatel zajímá.

Knihovna v rámci beta provozu stále ladí nastavení a optimalizuje navržené postupy a procesy. Věří, že, až po plánované rekonstrukci, nabídne uživatelům své zdroje a služby v novém odění, budou výsledkem právě spokojení interní i externí uživatelé.

Použitá literatura:

FERRARA, Rosalia a Poltronieri, Elisabetta. Zdarma na Internetu: přístup k výsledkům výzkumu v elektronické formě bez překážek = Free on the Net: accessing digital research output with no barriers. In *INFORUM 2007 : 13. ročník konference o profesionálních informačních zdrojích, Vysoká škola ekonomická, Praha, 22.-24. května 2007* [online]. Praha: Albertina Icome, 2007, 11 s. [cit. 9. října 2014]. Dostupné na WWW: <<http://www.inforum.cz/pdf/2007/poltronieri-elisabetta.pdf>>.

PEJŠOVÁ, Petra. Národní úložiště šedé literatury. In *Seminář ke zpřístupňování šedé literatury 2011 : 4. ročník semináře zaměřeného na problematiku uchování a zpřístupňování šedé literatury, 25. 10. 2011* [online]. Praha, NTK, 2011. [cit. 9. října 2014]. Dostupné na WWW: <<http://www.nusl.cz/ntk/nusl-97123>>.

PLANKOVÁ, Jindra. Obecné souvislosti Open Access - zamyšlení nad aktuálním tématem. Ikaros [online]. Praha: Ikaros, 2007, roč. 11, č. 10 [cit. 9. října 2014]. ISSN 1212-5075. Dostupný na WWW: <<http://www.ikaros.cz/node/4340>>.

VYČÍTALOVÁ, Hana. Elektronické vědeckovýzkumné a technické zprávy zpřístupňované na českých webových serverech. *Ikaros* [online]. Praha: Ikaros, 2007, roč. 11, č. 10 [cit. 9. října 2014]. ISSN 1212-5075. Dostupný na WWW: <<http://www.ikaros.cz/node/4341>>.

Vyčítalová, Hana. Osobní archiv Ing. arch. Jana Moučky v Národním úložišti šedé literatury (NUŠL). *Knihovna: knihovnická revue*. Praha: Národní knihovna České republiky, 2011, roč. 22, č. 2, s. 48-58. ISSN 1801-3252.